

Motion till riksdagen 2021/22:1227

av **Abraham Halef och Anna Vikström (båda S)**

Mammografi

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över åldersgränsen för mammografi och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till en nationell översyn för ett utvidgat screeningprogram för kvinnor över 74 år och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om likvärdig cancerbehandling för äldre kvinnor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Bröstcancer är idag den vanligaste tumörsjukdomen hos svenska kvinnor. Idag erbjuds kvinnor mellan 40 och 74 år screening med mammografi. Risken för att få bröstcancer ökar med åren. Medianåldern vid insjuknande i bröstcancer är drygt 60 år. Färre än 5 procent är yngre än 40 år och drygt 80 procent är över 50 år. Insjuknandet i bröstcancer har även sett över tiden ökat mest i åldern 50–69 år.

Ny forskning i Umeå visar nu att även mammografi för kvinnor mellan 70 och 74 år kan kopplas till minskat antal dödsfall i bröstcancer i gruppen – något som tidigare varit oklart. Risken för att drabbas av bröstcancer ökar; det framkommer att var femte kvinna som drabbas av bröstcancer är äldre än 74 år. Därav är det viktigt att kvinnor äldre än 74 år också kallas till screening med mammografi. En orsak till detta är att vi lever längre, jämfört med för 40 år sedan. Medellivslängden för kvinnor har ändrats och därav måste Socialstyrelsens rekommendationer ändras, för att vara i linje med medellivslängden.

Hälsoundersökningar med mammografi startade i Sverige 1986 och erbjuds sedan 1997 i landets alla regioner. Men tyvärr görs detta på olika sätt runt om i landet. Det ska inte glömmas bort att den svenska mammografin är en viktig komponent i bröstcancer-vården. Mammografin har gjort att fler kvinnor överlevt cancer genom att sjukdomen upptäckts i ett tidigt skede och behandling kunnat ges tidigt.

Det är tydligt att det saknas forskning om mammografiscreening på personer äldre än 74 år. Istället för att bestämma en åldersgräns som bygger på att det saknas kunskap och forskning, så borde ambitionen vara att skaffa ny kunskap om hur och i vilken utsträckning mammografi kan hindra dödlighet i bröstcancer vid högre åldrar över 74 år.

Bröstcancer men även andra sjukdomar drabbar alla oavsett ålder. Det är väldigt svårt att veta exakt när en viss sjukdom kan drabba en person. Tiden har förändrats och människor idag lever på ett bättre sätt som gör att man lever längre än tidigare. I och med detta måste även screening och underökningar erbjudas i äldre åldrar.

Abraham Halef (S)

Anna Vikström (S)